

و تهدیدهایی صورت گرفت که حتی از طرف مسئولین هم حمایت می شد و حتی رسانه ها هم گاهی طرفشان را می گرفتند. ما اگر نتوانیم تقاضا را مدیریت کنیم هر چقدر آب هم تأمین کنیم، با یک تقاضای حداکثری مواجه هستیم که هیچگاه تعادل نخواهد داشت.

در بحث آب های زیرزمینی چاره ای نداریم جز اینکه ابزار اندازه گیری را بر روی چاه ها نصب کنیم و کلید قطع و وصلش هم در اختیار، حاکم آب باشد؛ امسال برنامه ریزی کردیم که حدود ۷۰ درصد چاه های کشاورزی استان را به کنتورهای هوشمند آب مجهز کنیم.

در حال حاضر مصارف آب استان از چه منابعی تأمین می شود؟

۷۹ درصد مصارف آب یعنی ۶/۲ میلیارد مترمکعب از آب های زیرزمینی و ۲۱ درصد مابقی یعنی ۲ میلیارد مترمکعب هم از منابع آب سطحی است. این در حالی است که ذخایر تجدیدپذیر ما در آب های زیرزمینی حدود ۵/۱ است یعنی ما هر سال ۱/۱ میلیارد مترمکعب اضافه برداشت داریم که تعادل را به هم می زند.

این آمار مربوط به چه دوره ای است؟

آمار بخش آب، آمارهای دراز مدت است، بعضی هم خرده می گیرند که ده سال است همین آمار را می دهید؛ در حالی که چرخه آب در طبیعت و آمار آن، دوره های مختلفی دارد. اگر بگویید امسال، یک عدد می دهیم اگر بگویید پنج سال اخیر یک عدد می شود، این اعدادی که گفتیم میانگین است.

با توجه به شرایطی که گفتید، موضوع بحران آب به درستی برای مسئولین و مردم روشن شده است؟

زمانی این بحران خودش را نشان داد که مشکل دریاچه ارومیه به وجود آمد، ما در همین استان ۳۴ دریاچه ارومیه داریم. موضوع آب، یک بحث فرهنگی است؛ کشاورز از ابتدایی که چاهش را راه انداخته هر روز آب داشته است چون ۵۰ متر از لایه زمین را قطع کرده و رفته داخل آبخوان و پمپ را در کف مخزن گذاشته؛ تا مخزن تمام نشود، تمام آن را احساس نمی کند. این که مدام بگوییم بحران، باید مقبولیت هم داشته باشد.

اما بعضی از مسئولین اقدامات ترویجی

در باره بحران آب بخصوص در بخش آب شرب را تشویش اذهان عمومی می دانند! آب شرب حق مسلم و حق حیات یک فرد است. مصرف شرب حدود هفت درصد از مصرف منابع است، نباید در جامعه چنین دغدغه ای را ایجاد کنیم.

ما همه تلاشمان را باید روی آن ۹۰ درصد متمرکز کنیم، اطلاع رسانی بکنیم اما تمام انرژی مان را بگذاریم که آب شرب را تأمین کنیم، جامعه هم متناسب با یک الگوی مناسب استفاده خودش را داشته باشد.

سراهنای مصرف آب شرب در کشورمان بالاست، در مشهد هم خیلی بالاست؛ بنابراین در بحث آب شرب معتقدیم نباید بحرانی را برای جامعه ایجاد کنیم اما در بخش کشاورزی باید این احساس به وجود بیاید که منابع در حال اتمام است.

اما این که چاه های کشاورزی بسته شود و خود شرکت آب منطقه ای چاه بزند تا آب شرب تأمین شود، باعث شده که کشاورز برای این مسئله قانع نشود.

این یک نوع استفاده ابزاری است! آب انفال است و قانونگذار یعنی حاکم آب مجوزی به دست کشاورز داده، با این حال نمی تواند به عنوان ملک او تلقی بشود؛ قانون پیش بینی کرده است که اولویت در بحث تأمین آب، شرب است. تأمین آب شرب در تمام مجامع بین المللی در اولویت است.

ما حریم را در بحث چاه ها رعایت کرده ایم، یعنی اگر مجوزی صادر شده است در فاصله حریمی منابع آب مجاور است. علاوه بر این، چاه های رزرو هم هستند.

چه تعداد چاه برای مصرف آب شرب شهری در مشهد اختصاص پیدا کرده

حدود ۴۰ حلقه چاه در حال حفاری است که به بهره برداری هم نرسیده است.

مشهد را حتی پنج دقیقه بدون آب نمی توان نگه داشت، باید همه تمهیدات لازم را اندیشید، این چاه ها برای تأمین مواقع اضطراری است. اگر اضطراری باشد خود چاه کشاورز را هم باید بست و در اختیار شرب قرار داد.

ما هنوز نتوانستیم به لحاظ اقتصادی کشاورز را قانع کنیم،

در برخی کشورها در چنین شرایطی به جای محصول، آب را از کشاورز می خرند و به شهر می آورند. چرا ما چنین کاری نمی کنیم؟

ما هنوز به آن مرحله نرسیدیم، فعلا تنها کشاورز را به مجوز خودش و پروانه خودش محدود می کنیم. اینکه چند سال اضافه برداشت کرده و کسی سراغش نرفته است،

دلیل نمی شود که این حق را برای خودش متصور باشد.

چه کسی مسئول این اتفاق است، جهاد کشاورزی؟

من نمی خواهم یک نهاد را مسئول بدانیم، مجموعه ای از نهادها و عوامل دخیل است، شاید چندسال قبل ابزاری برای کنترل نبوده است.

به هر حال راه حل چیست؟

ما باید کشاورزی را به سمت محصولات کم آب تر ببریم و به بحث آب مجازی دقت کنیم، حتی اگر لازم است بعضی محصولات را از جای دیگر وارد کنیم.

چه مقدار از چاه های کشاورزی به کنتورهای هوشمند مجهز شده اند؟

حدود ۸ هزار حلقه چاه کشاورزی برقی داریم که باید کنتور بزنیم، حدود ۴ هزار در مرحله آماده سازی است، در برنامه هایمان است که به

در بحث آب های زیرزمینی چاره ای نداریم جز اینکه ابزار اندازه گیری را بر روی چاه ها نصب کنیم و کلید قطع و وصلش هم در اختیار، حاکم آب باشد؛ امسال برنامه ریزی کردیم که حدود ۷۰ درصد چاه های کشاورزی استان را به کنتورهای هوشمند آب مجهز کنیم.

۶ هزار برسانیم.

عملکرد این کنتورهای هوشمند چگونه است؟

یک رابطه بین آب مصرفی و برق مصرفی ایجاد شده که با استفاده از آن میزان آب مصرفی محاسبه می شود. مانند کارت سوخت ماشین که هم قابلیت مصرف محدود و هم انتقال به ماه بعد را دارد.

طبق برنامه پنجم توسعه کاهش ۲۵ درصدی بیلان منفی جزء وظایف شرکت های آب منطقه ای است. در حال حاضر وضعیت این شاخص چگونه است؟

در جاهایی که کنتور گذاشتیم گرافیک از وضعیت سفره های آب زیرزمینی به دست آوردیم، این گراف می گوید اگر چه افت آب های زیرزمینی متوقف نشده ولی شیبش کم و ملایم تر شده است.

ولی همچنان بیلان منفی است!

شاید طبق قانون و برنامه در سال اول اتفاق نیافتد اما به مرور اتفاق می افتد، برای تحقق این امر قانون وظیفه تعادل بخشی آبخوان ها

ما هر سال ۱/۱ میلیارد مترمکعب اضافه برداشت داریم که تعادل را به هم می زند